

Informe jurídic sobre l'adequació a la legislació en matèria de protecció de dades del tractament mitjançant càmeres de videovigilància per part de l'Institut d'Estudis Ilerdencs

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de l'Institut d'Estudis Ilerdencs en el que es demana que l'Autoritat emeti un informe sobre l'adequació a la legislació en matèria de protecció de dades del tractament mitjançant càmeres de videovigilància per part de l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

S'acompanya l'escrit d'una memòria de videovigilància.

Analitzat el Projecte, tenint en compte la normativa vigent aplicable, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto l'informe següent.

Antecedents

La Fundació Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI) ha decidit posar en marxa un sistema de videovigilància, a fi de garantir la seguretat dels seus edificis, i béns, i de les persones que hi accedeixen o transiten per les seves dependències. Per tal de donar compliment a la LOPD i d'acord amb la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, es demana el parer d'aquesta Autoritat sobre l'adequació d'aquest tractament a la legislació en matèria de protecció de dades.

Fonaments Jurídics

I

(...)

II

En l'escrit de l'IEI per mitjà del qual sol·licita informe d'aquesta Autoritat amb la finalitat de posar en funcionament un sistema de videovigilància donant compliment a la LOPD, exposa que s'adjunta la Proposta d'acord de creació del fitxer i la memòria. Malgrat això, només s'adjunta la memòria de videovigilància.

Ara bé, en tractar-se d'una Fundació, cal fer avinent que, en la mesura que es tracta d'un fitxer de titularitat privada (article 5.1.I) del RLOPD), no caldria que fos aprovat mitjançant una disposició o acord. La creació de fitxers de titularitat privada requereix només que, amb caràcter previ al tractament de les dades, els fitxers que es creen siguin notificats a l'entitat de control corresponent (art. 25 i ss LOPD i art.55 RLOPD), en aquest cas a l'Autoritat Catalana de

Protecció de Dades. En aquest cas, en que es tracta d'un fitxer de videovigilància, previ a la creació del fitxer o a la posada en marxa del sistema de videovigilància en aquells casos en que no s'enregistren imatges, s'haurà d'elaborar una memòria com ja s'ha fet per part de l'IEI.

El sistema de videovigilància es preveu en les instal·lacions de l'IEI. La instal·lació de càmeres de videovigilància comporta un tractament de dades consistents en imatges i, si escau, veus, de persones que poden ésser identificades o identificables, de tal manera que estarà subjecte a la normativa sobre protecció de dades personals, sens perjudici d'altra normativa aplicable i del respecte a altres drets fonamentals, com ara el dret a la intimitat i a la pròpia imatge.

En aquest sentit, caldrà tenir en compte, com ja ha fet l'IEI, la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància, segons la qual, amb caràcter previ a la creació del fitxer, s'ha d'elaborar una Memòria on es concretin les característiques del tractament previst i les circumstàncies concurrents (article 10), fet que permetrà avaluar millor la informació que inclogui el fitxer.

Aquesta memòria del fitxer "**Videovigilància**" de l'IEI ha estat tramesa a l'Autoritat i, en general, el seu contingut s'ajusta al que estableix l'article 10 citat, fet que es valora positivament. Tot i així, caldrà tenir en compte les consideracions següents:

1. En relació amb l'apartat relatiu a "**l'òrgan responsable del fitxer, concreció de la persona responsable del fitxer, de les persones operadores del sistema de videovigilància i, si escau, persona responsable de la instal·lació i del seu manteniment**" (article 10.1 a) de la Instrucció 1/2009) s'estableix que la instal·lació del sistema de videovigilància ha estat realitzada, per una empresa, i que el manteniment i la visualització de les imatges que s'enregistren correspondrà al personal de l'IEI, concretament a direcció, el responsable del servei, i el conserge.

Així, si el manteniment i la visualització de les imatges és efectuat pel personal de l'IEI, no ens trobem davant d'un cas de cessió o comunicació de dades de l'article 3.i) de la LOPD, atès que no es produirà un accés a les imatges enregistrades per tercers, i tampoc caldrà doncs que es tingui en compte les previsions de l'article 12.2 de la LOPD. Tot i així, es valora positivament que s'hagi previst en la memòria, concretament en el punt 9, que en cas de produir-se un tractament de les imatges per part de tercers, es formalitzaria a través del pertinent contracte d'encarregat del tractament d'acord amb l'establert a l'article 12.2 LOPD.

2. En relació amb els apartats "**Justificació de la finalitat i de la proporcionalitat del sistema**" (arts. 6 i 7 de la Instrucció) "**ubicació i camp de visió de les càmeres**" (article 10.1.e) de la Instrucció), i una vegada analitzats els plànols, cal assenyalar que el següent:

La captació i enregistrament de les imatges de les persones que accedeixen o transiten per les instal·lacions de l'IEI, té per objectiu, com s'exposa en la memòria justificativa, controlar i vigilar els accessos i sortides a les mateixes, garantir la seguretat dels béns i de les persones i el normal funcionament dels serveis públics, d'acord amb el principi de qualitat de les dades establert a l'article 4 LOPD. La ubicació de les càmeres permet constatar però que no només enfoquen els accessos sinó també espais plenament interiors. Convindria en aquest sentit especificar quins són els béns jurídics objecte de protecció i la necessitat d'adoptar aquestes mesures.

Pel que fa a l'emplaçament, es càmeres es troben emplaçades a l'interior de l'edifici, 11 a la planta baixa, i 8 a la primera planta (punt 3.1 de la Memòria). Caldria corregir però el primer paràgraf del punt 3 de la memòria quan diu que les càmeres són interiors i exteriors, doncs del que s'exposa en el mateix punt 3 i dels plànols que s'adjunten es pot deduir que es tracta només de càmeres interiors.

En la memòria, apartat 2.2 s'exposa que s'utilitzen aquests dispositius donant compliment al principi d'intervenció mínima, i que les càmeres no estan instal·lades en cap espai que vulneri el dret a la intimitat de les persones, el lliure desenvolupament de la seva personalitat, o com a control laboral o dels usuaris de l'edifici. Es valora positivament atès que la instal·lació de càmeres en espais com sales de lleure o descans amb accés restringit pot resultar no adequada al principi de proporcionalitat atès que podria resultar especialment intrusiva respecte al dret a la intimitat, dignitat personal o al lliure desenvolupament de la personalitat (art. 7.3 a) de la Recomanació 1/2009).

Ara bé, s'ha de fer notar que de la informació que es desprèn dels plànols que s'adjunten no es pot constatar que això sigui així, atès que no queda clara ni la naturalesa de la dependència on s'ubiquen les càmeres, ni el camp de visió. De fet, pel que fa a la primera planta, en el plànol només h apareixen grafiades dues de les 8 càmeres que segons la memòria s'hi instal·laran.

Convindria doncs que s'identifiqui clarament la ubicació de totes les càmeres i que el plànol mostri els accessos a cada sala així com si es tracta d'oficines, sales d'estar, sales d'exposicions, aules, etc... amb la finalitat de poder valorar si el tractament de les imatges s'ajusta a la finalitat pretesa de forma proporcionada.

Especial referència cal fer a la gravació de treballadors contemplada en el punt 3.1. Escau recordar, que si les càmeres es troben ubicades a l'interior d'oficines o enfoquen mostradors o similars, que la utilització de sistemes de videovigilància amb la finalitat exclusiva de controlar el rendiment de les persones treballadores pot resultar no adequada al principi de proporcionalitat (l'article 7.3.b) de la Instrucció 1/2009). Per això, i en la mesura que no sigui necessari per a la seguretat de persones i instal·lacions, convé evitar la captació de forma continuada de les imatges de les persones en el seu lloc de treball. Segons s'exposa en la memòria no s'enregistra als treballadors amb la finalitat de control laboral però convindria concretar la ubicació de les càmeres, en relació amb els llocs de treball dels treballadors afectats, per poder valorar aquest aspecte.

En relació amb la primera planta de l'edifici, tampoc s'exposa en la memòria l'exacte ubicació de les càmeres però del plànol es pot deduir que una es troba situada a l'accés de les escales, una altra a la biblioteca, i un videogravador al despatx de la bibliotecària. Semblaria doncs que per la ubicació de les mateixes, aquestes estarien donant compliment a la finalitat pretesa.

3.- En relació amb l'apartat relatiu al "**deure d'informació**" (article 10.1 g) de la Instrucció):

Pel que fa als cartells informatius que es preveu en la Memòria, cal fer avinent que s'han de col·locar tants cartells informatius com escaigui per garantir el coneixement de l'existència de les càmeres de videovigilància per les persones afectades amb antelació al moment concret en què siguin gravades.

Es valora positivament la instal·lació dels cartells relatius a les càmeres de conformitat amb el que disposa la Instrucció 1/2009.

D'altra banda, l'existència de cartells informatius no exigeix el responsable del fitxer de donar informació sobre la resta d'aspectes previstos a l'article 5.1 de la LOPD. L'article 12.6 de la Instrucció disposa que correspon al responsable del fitxer o qui designi en lloc seu, proporcionar a les persones afectades la resta d'informació prevista a l'article 5.1 de la LOPD per mitjà d'impresos o a través de la seva web o seu electrònica, on hi haurà de constar la finalitat específica de la vigilància, com també la resta de la informació establerta als apartats a), d) i e) de l'article 5 de la LOPD. És a dir, s'haurà de donar a conèixer l'existència del fitxer o tractament de dades de caràcter personal, la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació, de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició així com la identitat i la direcció del responsable del tractament, o si s'escau, del seu representant. Aquest aspecte es preveu a la Memòria, on es fa constar que aquesta informació es facilitarà mitjançant impresos o a través del seu web o seu electrònica.

4.- En l'apartat "**dades personals tractades**", s'estableix que només s'enregistren imatges i no veus. Des del punt de vista dels límits al dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal aquesta autolimitació cal valorar-la positivament, atès que no semblaria justificada la gravació de la veu en atenció amb la finalitat del fitxer, com bé s'exposa en la mateixa memòria.

5.- Es troba a faltar a la memòria previsions respecte dels mecanismes previstos per tal de verificar l'eficàcia del funcionament del sistema i poder valorar així la necessitat de mantenir-lo, millorar-lo o suprimir-lo (art. 10.1.i) de la Instrucció 1/2009).

6.- I per acabar, en relació amb les **mesures de seguretat aplicables**, escau assenyalar pel què fa als controls d'accés, que en el punt 7.3.3.c) s'assenyala que els equips de visionat estan ubicats en àrees restringides, i a més es requereix identificació i autenticació per accedir-hi (art 7.1.1.a), aspectes que també cal valorar positivament.

Barcelona, 22 de juliol de 2013